

בְּשֵׁם ה', אֵל עוֹלָם (בראשית כא, לג).

אז לא-אבוש בהביטי, אל-כל-מצותיך (תהילים קיט, ו).

## הַקְדָּמָה

א. כל המצוות שנתנו לו למשה בסיני בפרושן נתנו, שנאמר "ואתנה לך את-לחת האבן, והתורה והמצוה" (שמות כד, יב): "תורה", זו תורה שבכתב; ו"מצוה", זה פרושה. וצונו לעשות התורה, על פי המצוה. ומצוה זו, היא הנקראת תורה שבעל פה.

ב. כל התורה כתבה משה רבנו קדם שימות, בכתב ידו. ונתן ספר לכל שבט ושבט; וספר אחד נתנהו בארון לעד, שנאמר "לקח, את ספר התורה הזה, ושמתם אתו, מצד ארון ברית-ה' אלהיכם; והיה-שם בך, לעד" (דברים לא, כו).

ג. והמצוה, שהיא פרוש התורה לא כתבה; אלא צוה בה לזקנים וליהושוע ולשאר כל ישראל, שנאמר "את כל-הדבר, אשר אנכי מצוה אתכם אתו תשמרו, לעשות...". (דברים יג, א). ומפני זה נקראת תורה שבעל פה.

ד. אף על פי שלא נכתבה תורה שבעל פה, למדה משה רבנו כלה בבית דינו לשבעים זקנים; ואלעזר ופינחס ויהושוע, שלשתן קבלו ממשה. וליהושוע שהוא תלמידו של משה רבנו, מסר תורה שבעל פה וצוהו עליה; וכן יהושוע, כל ימי חייו למד על פה.

ה. וזקנים רבים קבלו מיהושוע, וקבל עלי מן הזקנים ומפינחס; ושמואל קבל מעלי ובית דינו, ודויד קבל משמואל ובית דינו. ואחיה השילוני, מיוצאי מצרים היה ולוי היה, ושמע ממשה, והיה קטן בימי משה; והוא קבל מדויד ובית דינו.

ו. אליהו קבל מאחיה השילוני ובית דינו, ואלישע קבל מאליהו ובית דינו, ויהוידע הכוהן קבל מאלישע ובית דינו, וזכריהו קבל מיהוידע ובית דינו, והושע קבל מזכריה ובית דינו, ועמוס קבל מהושע ובית דינו, וישעיהו קבל מעמוס ובית דינו, ומיכה קבל מישעיה ובית דינו, ויואל קבל ממיכה ובית דינו, ונחום קבל מיואל ובית דינו, וחבקוק קבל מנחום ובית דינו, וצפניה קבל מחבקוק ובית דינו, וירמיה קבל מצפניה ובית דינו, וברוך בן נריה קבל מירמיה ובית דינו, ועזרא ובית דינו קבלו מברוך ובית דינו.

ז. בית דינו שלעזרא, הם הנקראין אנשי כנסת הגדולה. והם חגי זכריה ומלאכי, ודניאל חנניה מישאל ועזריה, ונחמיה בן חכליה, ומרדכי, וזרבל; והרבה חכמים עמהם, תשלום מאה ועשרים זקנים. האחרון מהם הוא שמעון הצדיק, והוא היה מכלל המאה ועשרים, וקבל תורה שבעל פה מכלן; והוא היה כוהן גדול, אחר עזרא.

ח. אנטיגנוס איש שוכו ובית דינו קבלו משמעון הצדיק ובית דינו, ויוסף בן יועזר איש צרדה ויוסף בן יוחנן איש ירושלים ובית דינם קבלו מאנטיגנוס ובית דינו, ויהושוע בן פרחיה ונתאי הארכלי ובית דינם קבלו מיוסף ויוסף ובית דינם, ויהודה בן טבאי ושמעון בן שטח ובית דינם קבלו מיהושוע ונתאי ובית דינם. שמעיה ואבטליון גרי הצדק ובית דינם קבלו מיהודה ושמעון ובית דינם. והלל ושמאי ובית דינם קבלו משמעיה ואבטליון ובית דינם. ורבן יוחנן בן זכאי ורבן שמעון בנו שלהלל קבלו מהלל ובית דינו.

ט. חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, והם גדולי החכמים שקבלו ממנו; ואלו הם רבי אליעזר הגדול, ורבי יהושוע, ורבי יוסי הכהן, ורבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערך. ורבי עקיבה בן יוסף קבל מרבי אליעזר הגדול, ויוסף אביו גר צדק היה. ורבי ישמעאל ורבי מאיר בן גר הצדק קבלו מרבי עקיבה, וגם קבל רבי מאיר וחבריו מרבי ישמעאל.

י. חבריו של רבי מאיר הם רבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי שמעון, ורבי נחמיה, ורבי אלעזר בן שמוע, ורבי יוחנן הסנדלר, ושמעון בן עזאי, ורבי חנניה בן תרדיון. וכן קבלו חבריו של רבי עקיבה מרבי אליעזר הגדול; וחבריו של רבי עקיבה הם רבי טרפון רבו של רבי יוסי הגלילי, ורבי שמעון בן אלעזר, ורבי יוחנן בן נורי.

יא. רבן גמליאל הזקן קבל מרבן שמעון אביו, בנו שלהלל; ורבן שמעון בנו קבל ממנו, ורבן גמליאל בנו קבל ממנו, ורבן שמעון בנו קבל ממנו. ורבי יהודה בנו של רבן שמעון, זה הוא הנקרא רבנו הקדוש, והוא קבל מאביו, ומרבי אלעזר בן שמוע ומרבי שמעון חברו.

יב. רבנו הקדוש חבר המשנה. ומימות משה ועד רבנו הקדוש, לא חברו חבור שמלמדין אותו ברבים בתורה שבעל פה; אלא בכל דור ודור, ראש בית דין או נביא שיהיה באותו הדור, כותב לעצמו זכרון בשמועות ששמע מרבותיו, והוא מלמד על פה ברבים.

יג. וכן כל אחד ואחד כותב לעצמו כפי כוחו, מבאור התורה ומהלכותיה כמו ששמע, ומדברים שנתחדשו בכל דור ודור, בדינים שלא למדום מפי השמועה אלא במדה משלוש עשרה מדות והספימו עליהן בית דין הגדול. וכן היה הדבר תמיד, עד רבנו הקדוש.

יד. והוא קבץ כל השמועות וכל הדינים וכל הבאורין והפרושין ששמעו ממשנה רבנו, ושלמדו בית דין שלכל דור ודור, בכל התורה כלה; וחבר מהכל ספר המשנה. ושננו ברבים, ונגלה לכל ישראל; וכתבוהו כלם, ורבצו בכל מקום, כדי שלא תשתכח תורה שבעל פה מישראל.

טו. ולמה עשה רבנו הקדוש כך, ולא הניח הדבר כמות שהיה לפי שראה שהתלמידים מתמעטים והולכים, והצרות מתחדשות ובאות, וממלכת הרשעה פושטת בעולם ומתגברת, וישראל מתגלגלים והולכים לקצוות: חבר חבור אחד להיות ביד כלם, כדי שילמדוהו במהרה ולא ישכח; וישב כל ימיו הוא ובית דינו, ולמד המשנה ברבים.

טז. ואלו הם גדולי החכמים שהיו בבית דינו של רבנו הקדוש וקבלו ממנו שמעון וגמליאל בניו, ורבי אפס, ורבי חנניה בן חמא, ורבי חיא, ורב, ורבי ינאי, ובר קפרא, ושמואל, ורבי יוחנן, ורבי הושעיה. אלו הם הגדולים שקבלו ממנו, ועמהם אלפים ורכבות משאר החכמים.

יז. אף על פי שאלו האחד עשר קבלו מרבנו הקדוש ועמדו במדרשו, רבי יוחנן קטן היה ואחר כך היה תלמיד לרבי ינאי וקבל ממנו תורה. וכן רב קבל מרבי ינאי; ושמואל קבל מרבי חנניה בן חמא.

יח. רב חבר ספרא וספרי לבאר ולהודיע עיקרי המשנה, ורבי חיא חבר התוספתא לבאר עניני המשנה. וכן רבי הושעיה ובר קפרא חברו ברייתות לבאר דברי המשנה, ורבי יוחנן חבר התלמוד הירושלמי בארץ ישראל אחר חרבן הבית בקרוב משלוש מאות שנה.

יט. ומגדולי החכמים שקבלו מרב ושמואל רב הונא, ורב יהודה,

וְרַב נַחֲמָן, וְרַב כְּהֵנָּא ; וּמַגְדוּלֵי הַחֲכָמִים שֶׁקִּבְּלוּ מִרְבֵּי יוֹחָנָן רַבָּה בַּר בְּר חֲנָה, וְרַבֵּי אַמִּי, וְרַבֵּי אַסִּי, וְרַב דִּימִי, וְרַאבוּן.

ב. וּמִכָּלֵל הַחֲכָמִים שֶׁקִּבְּלוּ מִרַב הוֹנָא וּמִרַב יְהוּדָה, רַבָּה וְרַב יוֹסֵף. וּמִכָּלֵל הַחֲכָמִים שֶׁקִּבְּלוּ מִרַבָּה וְרַב יוֹסֵף, אֲבֵי וְרַבָּא ; וּשְׁנֵיהֶם קִבְּלוּ גַם מִרַב נַחֲמָן. וּמִכָּלֵל הַחֲכָמִים שֶׁקִּבְּלוּ מִרַבָּא, רַב אֲשִׁי וְרַבִּינָא ; וּמִרַבֵּי רַב רַב אֲשִׁי קִבֵּל מֵאֲבִיו וּמִרַבִּינָא.

כא. נִמְצָא מִרַב אֲשִׁי עַד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אַרְבָּעִים אִישׁ, וְאֵלּוּ הֵן : (א) רַב אֲשִׁי, (ב) מִרַבָּא, (ג) מִרַבָּה, (ד) מִרַב הוֹנָא, (ה) מִרְבֵּי יוֹחָנָן וְרַב וְשִׁמְוֵאל, (ו) מִרַבְּנוּ הַקָּדוֹשׁ, (ז) מִרַבֵּן שְׁמַעוֹן אָבִיו, (ח) מִרַבֵּן גַּמְלִיאֵל אָבִיו, (ט) מִרַבֵּן שְׁמַעוֹן אָבִיו, (י) מִרַבֵּן גַּמְלִיאֵל הַזֶּקֶן אָבִיו, (יא) מִרַבֵּן שְׁמַעוֹן אָבִיו, (יב) מִהֵלֵל אָבִיו וְשִׁמְאִי, (יג) מִשְׁמַעְיָה וְאַבְטָלְיוֹן, (יד) מִיְהוּדָה וְשְׁמַעוֹן, (טו) מִיְהוֹשׁוּעַ וְנִתְאִי, (טז) מִיוֹסֵף וְיוֹסֵף, (יז) מֵאַנְטִיגֵנוֹס, (יח) מִשְׁמַעוֹן הַצַּדִּיק, (יט) מֵעֲזָרָא, (כ) מִבְּרוּךְ, (כא) מִיִּרְמְיָה, (כב) מִצְּפַנְיָה, (כג) מִחֲבִיקוּק, (כד) מִנַּחֲמוֹם, (כה) מִיֹּאֵל, (כו) מִמִּיכָה, (כז) מִיִּשְׁעְיָה, (כח) מֵעֲמוּס, (כט) מִהוֹשֵׁעַ, (ל) מִזִּכְרְיָה, (לא) מִיְהוִידָע, (לב) מֵאֶלְיָשָׁע, (לג) מֵאֶלְיָהוּ, (לד) מֵאַחֲזִיָּה, (לה) מִדָּוִיד, (לו) מִשְׁמוּאֵל, (לז) מֵעֲלִי, (לח) מִפִּינְחָס, (לט) מִיְהוֹשׁוּעַ, (מ) מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ רַבֵּן שְׁלֹכָל הַנְּבִיאִים, מֵעַם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.